

ISSN 1857-2278

Biblio Scientia

NR. 10, 2013

Academia de Științe a Moldovei

Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan”

BiblioScientia

Revistă de biblioteconomie și științele informării
2013 Nr. 10

Redactor - șef: **Aurelia HANGANU**

Redactor - șef adjunct: **Lidia ZASAVIȚCHI**

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Pavel BORODKOV (Ekaterinburg, Rusia)

Elena BOȚAN-GAINA (Chișinău, Republica Moldova)

Cristina CATEREV (Chișinău, Republica Moldova)

Elena COROTENCO (Chișinău, Republica Moldova)

Florin Gheorghe FILIP (București, România)

Octavian GORDON (București, România)

Elena HARCONIȚĂ (Bălți, Republica Moldova)

Dimitar ILIEV (Sofia, Bulgaria)

Ivan KOPYLOV (Moscova, Rusia)

Lidia KULIKOVSKI (Chișinău, Republica Moldova)

Olga OSIPOVA (Moscova, Rusia)

Maria POPESCU (Chișinău, Republica Moldova)

Alexei RĂU (Chișinău, Republica Moldova)

Ventsislav STOYKOV (Sofia, Bulgaria)

Valentina TCACENCO (Chișinău, Republica Moldova)

Nelly ȚURCAN (Chișinău, Republica Moldova)

Lector: **Elena VARZARI**

Coperta / viziune grafică: **Viorel POPA**

© Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan” a AȘM

ISSN: 1857-2278

Revistă semestrială

Textele sunt avizate. Redacția își rezervă dreptul de a decide asupra oportunității publicării materialului oferit de colaboratori, precum și de a solicita autorilor modificările sau completările considerate necesare.

Adresa redacției: str. Academiei 5a, mun. Chișinău, 2028, Republica Moldova

Tel/fax: (022) 72-74-01

E-mail: library@asm.md, aureliahanganu@yahoo.com

SUMAR

BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ – PILON SPRE EDIFICAREA SOCIETĂȚII CUNOAȘTERII

Nelly ȚURCAN. <i>Publicarea electronică – un nou model pentru comunicarea științifică: revistele științifice electronice din Republica Moldova</i>	5
Carmen DOBRE, Svetlana CĂZĂNARU. <i>Potențialul patrimonial al Bibliotecii Academiei Române în contextul societății cunoașterii</i>	22
Iurie COLESNIC. <i>Un catalog ca un răboj</i>	34
Irina CERNEAUSCAITE, Ludmila CORGHENCI. <i>Soluții inteligente de argumentare a potențialului informațional al programelor analitice</i>	38
Vera OSOIANU. <i>Biblioteca în era Internetului: tendințe și prognoze</i>	42
Silvia GHINCULOV, Natalia CHERADI. <i>Noi modalități de colaborare internațională a Bibliotecii Științifice ASEM</i>	51
Ala SUSARENCO. <i>Paradigme contemporane ale bibliotecii universitare în asigurarea calității învățământului superior</i>	58
Cristina CATEREV, Valentina TCACENCO. <i>The Central Scientific Library „Andrei Lupan” on New Modern Social Media</i>	63
ISTORIA CĂRȚII ȘI A PRESEI	
Igor CERETEU. <i>Cărți vechi din biblioteca mănăstirii Țigănești</i>	72
Igor CHIOSA. <i>Specificul creștinismului la basarabeni, în viziunea lui Alexei Mateevici</i>	82
Ana BRĂIESCU. <i>Nichita Smochină – personalitate de excepție a poporului român</i>	90
Serghei CECHIR. <i>К юбилею основания Кишиневского реального училища</i>	97
ANIVERSĂRI	
<i>Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan” a Academiei de Științe a Moldovei la 85 de ani</i>	101
RECENZII, PREZENTĂRI DE CARTE	
<i>Dicționar de biblioteconomie și științe ale informării</i>	118
DIVERTIS	
Janna NIKOLAEVA. <i>Workshop-ul „Get Read. Publish with Springer”</i>	122
Ana BRĂIESCU. <i>Aniversarea bibliotecii cu Constanța Abălașei-Donoșă</i>	126
IN MEMORIAM	
Ion ȘPAC. <i>Vasile Badiu: referințe bibliografice. Variantă completată</i>	129

POTENȚIALUL PATRIMONIAL AL BIBLIOTECII ACADEMIEI ROMÂNE ÎN CONTEXTUL SOCIETĂȚII CUNOAȘTERII

CARMEN DOBRE, SVETLANA CĂZĂNARU

Biblioteca Academiei Române

Discursul cultural al ultimelor două decenii a fost invadat de o serie de termeni și concepte care definesc realități cu totul noi, determinate în mod decisiv de dezvoltarea spectaculoasă a tehnologiei informației. Trecerea de la societatea informațională la societatea cunoașterii impune adaptare, strategii de acțiune, mijloace și metode noi de comunicare. Bibliotecile joacă un rol esențial în transferul de cunoștințe utile edificării societății cunoașterii, misiunea lor fiind de a asigura resursele informaționale într-un mod cât mai rapid și complet. Lucrarea de față prezintă situația Bibliotecii Academiei Române, bibliotecă patrimonială, cu un bogat fond de colecții speciale și trece în revistă principalii agenți activi care determină modul și viteza de circulație a informației patrimonial-culturale cu valoare națională și internațională.

Cuvinte-cheie: Biblioteca Academiei Române, patrimoniu, cercetare, colecții speciale, digitizare, societatea informațională, societatea cunoașterii

Cultural discourse of the past two decades has been invaded by a number of terms and concepts that define entirely new realities determined decisively by the spectacular development of information technology. Moving from the information society to the knowledge society requires adaptation, action strategies and new means and methods of communication. Libraries play an essential role in the transfer of useful knowledge for building knowledge society and their mission is to provide information resources in a quick and complete manner. This paper presents the Romanian Academy Library, a heritage library with rich special collections and reviews the main active agents that determine the manner and velocity cultural-heritage information of national and international value circulate.

Keywords: Library of Romanian Academy, heritage, research, special collections, digitization, information society, knowledge society

1. Biblioteca Academiei Române – un tezaur de informație culturală

„Pentru Europa patrimoniul cultural este o resursă strategică ce poate juca rolul pe care îl are petrolul pentru țările arabe” (Gianni De Michelis)¹. Statutul și misiunea Bibliotecii Academiei Române, o bibliotecă patrimonială

---

¹ Gianni De Michelis. *VENIVA ESPRIT Project and the Cultural heritage as a natural resource in the 21st Century*, apud Florin Filip, *Societatea Informațională – Societatea Cunoașterii: concepte, soluții și strategii pentru România*. București: Editura Expert, 2001, p. 144.

prin excelență, ne impune să abordăm lucrarea noastră din perspectiva acestei afirmații făcută de Gianni De Michelis în urmă cu aproximativ două decenii, în plină epocă informațională, cea care a pregătit terenul instalării societății cunoașterii cu tot cortegiul său de provocări, dar și de oportunități.

Timp de un secol și jumătate, cât a trecut de la înființarea sa, Biblioteca Academiei Române a evoluat în mod constant și programatic, indiferent de epocă și de încercările istoriei, spre o bibliotecă de tip patrimonial-enciclopedic, cu o structură specială, unică în sud-estul Europei și similară doar Bibliotecii Naționale a Franței și Bibliotecii Regale Belgiene. Caracterul acesta special rezidă în diversitatea colecțiilor sale, care realizează sinteza dintre fonduri documentare de tip muzeal, arhivistic și, desigur, biblioteconomic, ce acoperă un larg spectru de domenii și teme. Principalele colecții, dincolo de fondul de monografii ce aspiră spre exhaustivitatea producției românești de carte tipărită pe teritoriul României sau oriunde în lume și care se apropie acum de un milion și jumătate de unități, sunt: colecția de periodice (cea mai bogată și completă din România), colecțiile de manuscrise, carte veche și rară, cărora li se adaugă colecții de documente non-text, nespecifice unei biblioteci: numismatică, stampe și desene, fotografie, hărți și atlase, muzică (fig. 1). Numărul unităților aparținând fiecărei colecții și valoarea lor documentară și de informație fac superfluă o ierarhizare valorică, toate fiind simultan reprezentative și complementare pentru mai multe domenii ale cunoașterii, putând fi utilizate convergent în tratarea unei teme de cercetare.

Diversitatea, tendința spre completitudine a colecțiilor și nu de puține ori unicitatea documentelor, parte dintre ele cu valoare de tezaur, au conferit întotdeauna Bibliotecii Academiei Române un statut de bibliotecă de cercetare, deținătoare a unui patrimoniu de interes nu numai național, ci și universal.

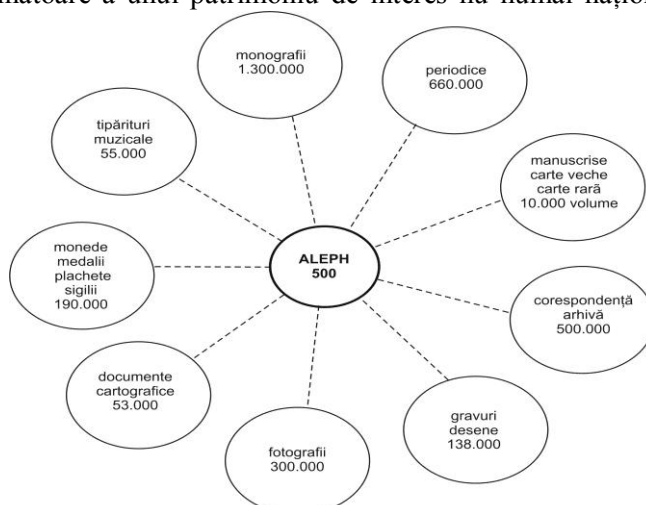

Fig. 1: Structura patrimoniului Bibliotecii Academiei Române, pe colecții. Cifrele datează de la începutul anului 2011.

2. Domenii ale cunoașterii acoperite de patrimoniul Bibliotecii Academiei Române

Zonele de interes cele mai importante, derivate în mod firesc din structura conținutului documentar, se circumscriu cu deosebire domeniului cultural, de tip umanist, privind istoria, artele și istoria artei, folclorul, istoria cărții și a tiparului, literatura, lingvistica, geografia, atât în spațiul românesc, cu extindere către Balcani și Orientul Apropiat, cât și vest-european și chiar extrem-oriental, până în Japonia.

Listăm în continuare, spre exemplificare, un eșantion de domenii de cercetare cu o bogată bază documentară în colecțiile Bibliotecii Academiei Române, menționând ilustrativ câte 1-2 documente din sutele și miile ce pot fi citate. Am optat pentru această procedură aridă și puțin prietenoasă, în locul unei descrieri mai spectaculoase și atractive a colecțiilor, din 2 motive: (1) cu scopul de a sugera bogăția tematică și vastul câmp de cercetare pe care Biblioteca Academiei Române îl oferă noii societăți a cunoașterii și (2) pentru a reafirma necesitatea, recunoscută, de altfel, de toți specialiștii, de a crea posibilitatea de căutare, filtrare și bibliografiere a fondului patrimonial în întregime sa, în funcție de interesele de cunoaștere ale utilizatorilor. Ceea ce presupune înregistrarea tuturor unităților în sistemul integrat de bibliotecă. Procesul este în derulare, dar pe lângă specializare, minuțiozitate și exigență, revendică un număr sporit de specialiști și mult timp. Tocmai de aceea în fig. 1 liniile ce conduc de la colecții la sistemul integrat de catalogare ALEPH 500 sunt întrerupte, nici una dintre colecții nefiind în acest moment înregistrată integral on-line.

ISTORIA ROMÂNILOR, cu multiple subdomenii, teme și specializări Antichitate

- colecția de numismatică: monede grecești și romane de tip stater (ex.: *Stater Macedonia tip Filip II*, emis la Amphipolis, anii 323-315 a.Chr., *Stater de tip Lysimach*, emis la Mesambria, mijlocul sec. III a.Chr. – unicat, *Medalion roman Constantin I*, sec. IV p.Chr.)
- colecția de carte rară (ex.: Plutarh, *Cheroneul traducere foarte exactă în limba obișnuită a Paralelelor grecești și romane de Chir Constantin... fiul Domnului Ioan Constantin Basarab Brâncoveanu*, 1704)
- colecția de monografii

Evul mediu românesc, întemeierea și funcționarea statelor române:

- colecția de hrisoave și documente domnești (emise în cancelariile voievodale de la curtea lui Ștefan cel Mare, Matei Corvin, Constantin Brâncoveanu, Simion Movilă, Alexandru Scarlat Ghica etc.)
- colecția de peceti

- colecția de hărți și planuri de moșii (ex.: *Plan geometricesc a[l] moșii Făcuții din ținutul Eșii a Domnului Spatarului Iorgu Harturar, 1842*)
- colecția de monede medievale din Țara Românească și Moldova
- colecția de stampe (Portretul lui Matei Bsarab, de Willem Hondius, Călăreț valah la 1606, de Abraham Bruin)
- colecția de muzică (Tiberiu Brediceanu, *Marșul lui Mihai eroul, G. Briaschi, Cântec ostășesc atribuit lui Ștefan cel Mare*)

Unirea principatelor și Marea Unire

- colecția de presă (Albina românească, Curierul românesc, Timpul, Adevărul, Universul etc.)
- colecția de fotografie (desene și picturi de Barbu Iscovescu, momentul 1848)
- colecția de stampe și desene (Carol Popp de Szathmáry)
- colecția de muzică

Casa regală a României:

- colecția de fotografie
- colecția de periodice (Adevărul, Timpul, Dimineața, Realitatea ilustrată ect.)
- colecția de manuscrise (manuscrise ale reginei Elisabeta, cu adnotările lui Pierre Loti)
- colecția de carte rară (edițiile princeps ale operei Reginei Elisabeta și reginei Maria)
- colecția de numismatică (producția monetară emisă de Regele Carol I, Regele Ferdinand regele Carol al II-lea) și colecția de medalii

Istoria provinciilor românești: Basarabia, Bucovina, Transilvania

- colecția de presă (Universul, Viitorul, Adevărul, Dimineața, Aurora, Neamul românesc. În cazul de față am exemplificat tocmai cu aceste periodice întrucât ele au făcut obiectul unui contract de furnizare de informație, prin care Agenția Informațională de Stat Moldpres din Chișinău a obținut materialul documentar pentru realizarea lucrării *Cronica Basarabiei, 1918-1944. Mărturii din presa timpului*)
- colecția de monografii
- colecția fotografie
- colecția de stampe și desene

Istoria războielor mondiale și a războiului de independență

- colecția de presă
- colecția de monografii
- colecția fotografie
- colecția de stampe și desene

Istoria regimului comunist

- colecția de presă: Scânteia, Scânteia tineretului, Săptămâna, Flacăra, Femeia
- fondul special, al cărților interzise: de interes este cu deosebire lista autorilor și titlurilor interzise

ISTORIA BALCANILOR și a popoarelor din Balcani: greci, bulgari, sârbi, albanezi etc.:

- documentele de arhivă
- colecția de corespondența
- colecția de hărți și planuri
- colecția de presă
- colecția de fotografii
- colecția de stampe și desene

LEGISLAȚIE ȘI ISTORIA LEGISLAȚIEI ROMÂNEȘTI

- colecția de carte veche (Primele culegeri de legi, editate în Țara Românească: *Pravila de la Govora* – 1640, *Îndreptarea legii* – 1652 și Moldova: *Carte românească de învățătură de la pravilele împărătești și de la alte giudețe* sau *Pravila lui Vasile Lupu* – 1646)
- colecția de periodice: colecția *Monitorul oficial*
- colecția de monografii

ISTORIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ROMÂNESC

- colecția de carte veche: (*Bucoavna* – Bălgrad, 1699 și Blaj 1759, *Bucvariul* – Viena, 1781, *Abecedarul Mare* – București 1783, *Gramatica românească* a lui Ianache Văcărescu – Râmnic și Viena, 1787)
- colecția de monografii (manualele politizate din perioada regimului comunist, seriile de manuale alternative postdecembriste)
- colecția de fotografie

ISTORIA TIPARULUI ȘI A CĂRȚII

Istoria cărții rare

- Colecția de incunabule, valoroase atât prin ornamentația manuală, ilustrațiile xilografate și legăturile de artă, cât și prin completitudine și starea de conservare:
  - italiene: *Etymologicum magnum Graecum* (1499, ediție princeps Veneția, tipărit de Zacharias Caliergis), *Hypomnemata in Aristotelis categorias Graece* (1499, ediție princeps), *Hypnerotomachia Poliphili* de Columna Franciscus (1499, tipărit de Aldus Manutius Romanus, cu 170 de gravuri).

- germane: Aeneas Sylvius Piccolomini, *Epistolae familiares* (1481), *Liber Chronicorum* (1493, cu peste 2000 de xilografuri reprezentând țări, orașe, portrete) tipărite la Nürenberg, în tipografia lui Anton Koburger.
- Colecția de carte rară, exemplare prețioase datorită însemnărilor manuscrise ale celor care le-au citit sau care le-au dăruit: Petrarca, *Tronphi, Sonetti et Canzone*, tipărit de Bartholamio de Zani da Portese, 1497, bogate note marginale aparținând la 2 lectori. Pe prima pagină Hrisant Notara, patriarhul Ierusalimului, dăruiește volumul Școlii de la Sfântul Sava din București
- Cărți rare datorită materialelor prețioase pe care s-au tipărit: mătase, pergament, hârtie japoneză sau dimensiunilor excepționale, ediții liliput: Sanders D., *Konversationis-Lexikon* – Berlin, 1896 (33x24/8mm, 465 p., 175.000 cuvinte), Tudor Arghezi, *Poezii* – 1934, I.L. Caragiale, *Versuri*, 1935, Mihai Eminescu, *Luceafărul*, 1933, toate ediții format timbru poștal, editate la Mărțișor)

Istoria legăturii de carte

- Colecția de carte rară, ilustrând legături de epocă: J.L. Decius, *De vetustatibus Polonorul* – Cracovia, 1521/3, *Calendarium historicum* (1556/8), *Isocratis Scripta* – 1571/9, precum și legături moderne: realizate de Cabape, Corriez, René Kieffer.

ISTORIA ARTELOR PLASTICE ROMÂNEȘTI

- colecția de stampe și desen: lucrări de Aman, Grigorescu, Szathmary, Pallady
- colecția de periodice: Realitatea ilustrată, Universul, Gorjanul, România literară
- colecția de monografii

ISTORIA GRAFICII OCCIDENTALE

Desenul italian

- colecția de stampe și desen (Bandinelli, Tizian, Vasari, Guercino, Guardi, Salvator Rosa)

Istoria graficii germane, franceze, flamande

- colecția de stampe și desen (Albrecht Dürer, Wolgemuth și Wilhelm Pleydenwurf, Pablo Picasso, Nicolas Poussin, Fragonard, Bellage, Focillon, Delacroix)

Istoria stampeii japoneze și răspândirea ei în colecții străine

- colecția de stampe (artiși din secolele XVIII-XX: Hokusai, Hiroshige, Kuniyoshi, Utamaro, Tsuguharu Foujita).

3. Trecerea de la societatea informațională la societatea cunoașterii

Sigur că oferta patrimonială a colecțiilor Bibliotecii Academiei Române a făcut ca, în contextul instalării și traversării societății informaționale (anii 1995-2005), această instituție să devină unul dintre principalii furnizori de conținut pentru diversele platforme digitale, naționale sau europene. Acest statut este păstrat și acum, când contextul mondial al societății globalizate, generată de extinderea rapidă a tehnologiilor de comunicare, anunță intrarea într-o altă etapă de evoluție a umanității: cea a societății cunoașterii.

Dorim să semnalăm că realitatea numită societatea cunoașterii nu este un concept abstract, un termen care să desemneze un proiect dezirabil, ci este o etapă concretă, în plină desfășurare, trăită cu mare viteză în țările dezvoltate. Acest ritm sporește și mai mult defazajul, și așa considerabil, al țărilor marcate de lipsa performanței economice și de posibilitatea achiziționării de tehnologie a informației. În 2003 academicianul Mihai Drăgănescu avertiza asupra retardului României și în general al țărilor din estul Europei în privința dezvoltării societății informaționale: „În studiul meu pentru ESEN I² din anul 1999 constatam starea de subdezvoltare informațională a României și lipsa de voință politică, nu de bună voință, în contextul unui declin economic periculos³. Această stare amenință să compromită sincronizarea realităților românești cu lumea occidentală, avansată tehnologic și bazată pe utilizarea eficientă și lucrativă, aducătoare de venituri.

Transformarea societății informaționale în societate a cunoașterii presupune, în viziunea specialiștilor de la Academia Română, activarea a două categorii de vectori: *tehnologici* și *funcționali*.⁴ Principalii vectori tehnologici sunt internetul și cartea electronică. Vectorii funcționali au în vedere managementul cunoașterii, cu cel puțin două valențe, una operațională, privind funcționarea instituțiilor furnizoare, beneficiare sau creatoare de cunoaștere, cea de-a doua privind utilizarea morală a cunoașterii în societatea globalizată.

Din această perspectivă se dovedește necesar ca deținătorii de informație, cum sunt bibliotecile și arhivele, să iasă din condiția de simpli utilizatori ai tehnologiei, în scopul administrării datelor și prezervării documentelor, și să adopte o atitudine proactivă, în sensul dezvoltării unei funcționalități instituționale care să vizeze creația producătoare de plus valoare informațională și de cunoaștere. De altfel, societatea cunoașterii prin chiar această atitudine activă, creatoare se distinge de societatea informațională,

² ESEN: Evaluarea stării economiei naționale, proiect al Academiei Române.

³ Mihai Drăgănescu. *De la Societatea informațională la Societatea cunoașterii*. București: Editura Tehnică, 2003, p. 2.

⁴ Idem, p. 40 și 191-193.

căreia îi succede temporal și pe care o depășește în termeni valorici. Societatea cunoașterii se definește, așadar, în termeni de *scopuri*, *acțiuni* și *corpuri de cunoștințe*, iar cunoașterea este privită drept capacitatea, mai mult chiar, abilitatea oamenilor de a acționa. În ceea ce privește situația Bibliotecii Academiei Române, am prezentat succint doar ultimul dintre cei trei termeni, anume corpul de cunoștințe deținut sub formă patrimonială. Scopurile și acțiunile menite să atingă aceste scopuri trebuie însă redefinite în concordanță cu exigențele noii epoci, care impun trecerea de la misiunea de stocare, prezervare și pune în circulație a bunurilor culturale patrimoniale la dezvoltarea accesului cetățenilor la aceste bunuri și stimularea acțiunilor creatoare.

Rolul depozitarilor și furnizorilor de cunoștințe devine astfel unul primordial în contextul societății cunoașterii, iar acțiunea acestora este văzută de academician Florin Filip, președintele Secției de Știința și Tehnologia Informației a Academiei Române, în sens larg umanist, vizând valorificarea patrimoniului cultural național „în interesul țării, al cetățenilor și al agenților economici (tradiționali sau noi)”⁵.

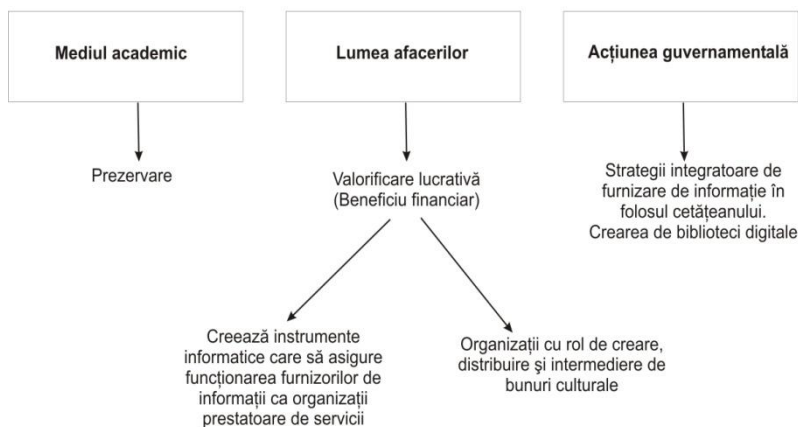
În volumul *Societatea Informațională, Societatea Cunoașterii*, profesorul Florin Filip pledează pentru dezvoltarea unei economii a culturii, bazată pe o infrastructură care este de natură intelectuală. Regăsim în această pledoarie ideea anunțată de Gianni De Michelis, a culturii ca primă resursă economică europeană. Viitorul se anunță, o dată în plus, a fi unul al oamenilor cunoscători și capabili să decidă și să acționeze în virtutea prelucrării cunoștințelor pe care le dețin.

În virtutea celor două categorii de vectori (tehnologici și funcționali) capabili să transforme societatea informațională în societatea cunoașterii, în piața bunurilor culturale acționează trei categorii de agenți, cu scopuri diferite, dar viziune comună: mediul academic, lumea afacerilor și acțiunea guvernamentală. Vom sintetiza modul acestora de a acționa în piața bunurilor culturale, în schema de mai jos.

---

⁵Florin Gheorghe Filip. Către o economie a culturii și o infrastructură informațională intelectuală. În: *Societatea Informațională - Societatea Cunoașterii : concepte, soluții și strategii pentru România*. București : Editura Expert, 2001, p. 143.

Patrimoniul cultural: Agenți activi determinanți

Cum se poate observa, mediul academic este interesat de prezervarea bunurilor culturale și de creșterea accesului liber la informație, mediul economic vizează în mod firesc obținerea de beneficii financiare, prin crearea altor bunuri culturale, în timp ce mediul guvernamental are ca misiune elaborarea de strategii de facilitare a accesului la informație a cetățeanului și a instituțiilor, într-o dimensiune cooperantă convergentă, la nivel național și regional. Statele Unite ale Americii, Franța, Uniunea Europeană au conceput și pus în aplicare proiecte de biblioteci digitale naționale (Gallica) sau supranaționale (European Library).

Situația românească

În România, la inițiativa Ministerului Culturii, în anul 2009 a fost creat un pilon tematic numit „Biblioteci” – versiunea 01/30.10.2009⁶ pentru constituirea bibliotecii digitale naționale, parte componentă a bibliotecii digitale europene, care are ca scop protejarea și conservarea patrimoniului cultural național existent în bibliotecile românești și promovarea colecțiilor, precum și lărgirea accesului la informație. Biblioteca Digitală Națională se poate realiza respectând principiul partajării digitizării resurselor, astfel încât materialul digitizat să fie identificat de către fiecare bibliotecă în parte, în funcție de valoarea documentară, reprezentativitatea pentru un anumit domeniu, o anumite perioadă, regiune geografică (național și internațional), gradul de interes și adresabilitate.

⁶ Biblioteca Națională a României. Comisia de specialitate pentru digitizare - pilonul tematic "Biblioteci". *Ghid de digitizare - pilonul tematic "Biblioteci" : versiunea 01/30.10.2009*. [Citat: 20.10.2013]. Disponibil: http://www.bibnat.ro/dyn-doc/Ghid%20de%20digitizare_Pilonul%20tematic_Biblioteci_versiunea01_25_11_2009.pdf.

Cu zece ani în urmă demarase un alt proiect de digitizare a patrimoniul național de informație, numit Dacoromanica, proiect preluat pentru doi ani de Ministerul Culturii și Cultelor, în 2002, care reunea 4 biblioteci bucureștene, Biblioteca Academiei Române, Biblioteca Metropolitană Centrală Universitară și Biblioteca Națională⁷. În lipsa finanțării, proiectul a fost stopat în 2004, pentru a fi reluat în 2007, ca demers instituțional independent în raport cu factorii guvernamentali, pe baza unui parteneriat semnat între Biblioteca Metropolitană București și Biblioteca Academiei.

Astfel, în acest moment în România funcționează două platforme cu statut național, iar Biblioteca Academiei Române este partener și furnizor de informație în ambele: Biblioteca Digitală Națională și Dacoromanica, dezvoltată în paralel, cu scopuri similare până la identitate.

Dezimplicarea factorilor guvernamentali din România și lipsa unei strategii naționale de finanțare a condus în numai câțiva ani la acțiuni de tip individual sau de grup restrâns, ce riscă să compromită realizarea unei platforme unice, pe principii de eficiență. Tot din această cauză, contribuția adusă de fondul patrimonial cultural românesc la Biblioteca Digitală Europeană este neomogenă și nu urmărește gradul de interes al utilizatorilor pentru un domeniu de cercetare. Spre exemplu, pentru platforma Dacoromanica, Biblioteca Academiei Române a furnizat documente referitoare la teme precum: istoria românilor și romanității orientale, avangarda românească, columna lui Traian – monumentul european, București, centrul spiritualității sud-est europene, Bucureștii în imagini, presă românească (<http://digitool.dc.bmms.ro:8881/R>). Pentru platforma Europeana, materialul furnizat a fost cu deosebire iconografic, exclusiv din colecția de Stampe, desen, fotografie, conținând desenul italian din secolele XVI-XIX și opera grafică fotografică și a lui Szathmary (<http://www.europeana.eu/portal/>).

În absența acțiunii guvernamentale, ceilalți doi agenți activi interesați în valorificarea patrimoniului cultural, anume mediul academic și lumea economică, pot fi reuniți într-o strategie comună, reglată de două principii: (1) prezervarea și valorificarea spirituală a patrimoniului pe plan național și internațional și (2) beneficiul material. În cadrul proiectului ESEN I și II al Academiei Române, care a avut ca scop „elaborarea de viziuni de dezvoltare și de propuneri de soluții pentru marile probleme ale societății românești“, academician Florin Filip a conceput un model⁸ de economie culturală care integrează deopotrivă instituțiile culturale, bunurile culturale, conținutul

---

⁷Florin Rotaru. *Biblioteca virtuală a României: adaptare după "Gallica"*. [Citat: 20.10.2013]. Disponibil: http://www.bibmet.ro/Uploads//9_2010/114424.pdf

⁸ Florin Filip, *op.cit.*, p. 148-149.

digitizat, furnizorii de servicii, publicul beneficiar, agenți creatori, distribuitorii de bunuri culturale.

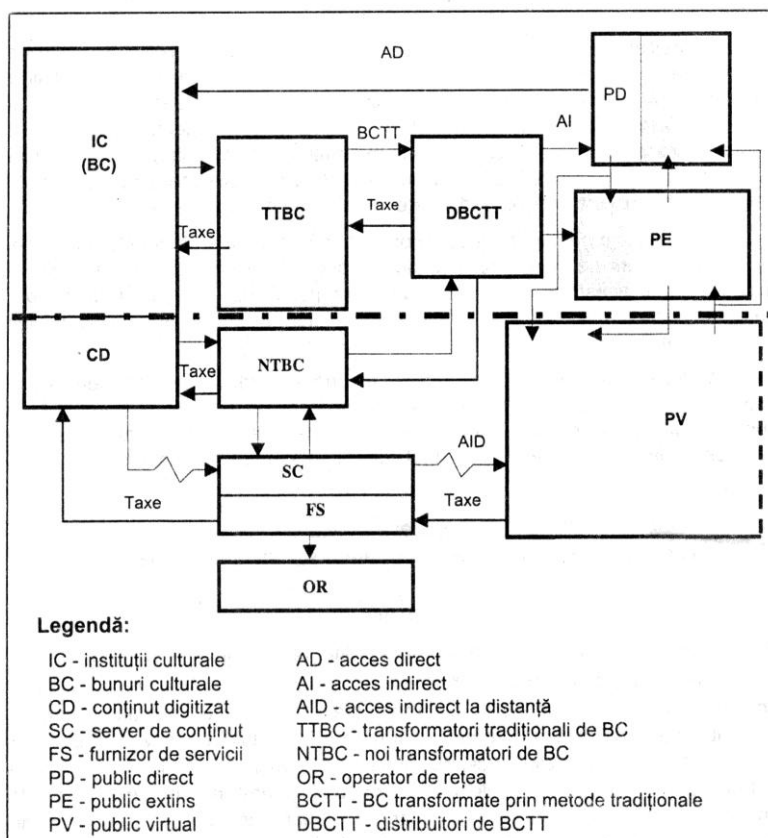

Fig. 3. Prezentare cibernetică a convergenței IC (instituții culturale) cu TIC (tehnologia informației și comunicării)

Sistemul propus funcționează după model cibernetic, iar piața bunurilor culturale se autoreglează în funcție de ofertă, cerere și scopuri, relațiile dintre agenții implicați fiind determinate în termeni financiari.

Pornind de la aceasta realitate trebuie să luăm cu seriozitate în considerare afirmația lui Gianni De Michelis, care se constituie într-un avertisment în privința oportunităților pe care noua eră în care tocmai am intrat, societatea globalizată a cunoașterii, le oferă statelor deținătoare de informație culturală reprezentativă la nivel universal. Atenție deci: patrimoniul cultural este o resursă economică importantă, valorează cât aurul, este asimilat cu petrolul, ca atare putem vorbi despre o altă sursă energetică, despre o altă energie, energia culturii, adică a spiritului.

Referințe bibliografice:

1. BACĂRU, Livia. *Studii, articole, recenzii*. Baia Mare: Editura EUROTIP, 2009. 224 p.

2. *Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România: Cartea centenarului: (1867-1967)*. București: Editura Academiei, 1968. 328 p.
3. DRĂGĂNESCU, Mihai. *De la Societatea informațională la Societatea cunoașterii*. București: Editura Tehnică, 2003. 224 p.
4. ERICH, Agnes și Elena TÎRZIMAN. *Informație și document în societatea cunoașterii*. Târgoviște: Editura Bibliotheca, 2007. 171 p.
5. FILIP, Florin Gheorghe. Către o economie a culturii și o infrastructură informațională intelectuală. În: *Societatea Informațională - Societatea Cunoașterii : concepte, soluții și strategii pentru România*. București: Editura Expert, 2001. 541 p.
6. STEHR, Nico. A world made of knowledge. În: *Deutschland*. 2001, E1, No 1.

Webografie:

1. *Acces la Biblioteca Digitală Dacoromanica*. [Citat: 19.10.2013]. Disponibil: <http://www.bibmet.ro/articole.aspx?catId=184&c=2>
2. BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE. *Colecția Orghidan*. [Citat: 19.10.2013]. Disponibil: <http://www.biblacad.ro/colectii%20Orghidan.html>
- BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE. *Manuscrise și documente personale Emil Cioran*. [Citat: 20.10.2013]. Disponibil: <http://www.biblacad.ro/manuscriseCioran.html>
3. BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE. *Mihai Eminescu*. [Citat: 17.10.2013]. <http://www.biblacad.ro/Eminescu.html>
- BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE. *Personalități care au schimbat lumea*. [Citat: 20.10.2013]. Disponibil: <http://www.biblacad.ro/UPCprezentare.html>
4. BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMANE. *Traian Vuia*. [Citat: 19.10.2013]. Disponibil: <http://www.biblacad.ro/Vuia.htm>
5. *Biblioteca Digitală a Bucureștilor* (2007). [Citat: 20.10.2013]. Disponibil: <http://digitool.dc.bmms.ro:8881/R>
6. BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI. Comisia de specialitate pentru digitizare – pilonul tematic "Biblioteci". *Ghid de digitizare – pilonul tematic "Biblioteci": versiunea 01/30.10.2009* [Citat: 20.10.2013]. Disponibil: http://www.bibnat.ro/dyn-doc/Ghid%20de%20digitizare_Pilonul%20tematic_Biblioteci_versiunea01_25_11_2009.pdf
7. BIBLIOTECA NAȚIONALĂ. *Biblioteca Digitală Națională*. [Citat: 19.10.2013]. Disponibil: <http://www.bibnat.ro/Biblioteca-Digitala-Nationala-s135-ro.htm>
8. *Europeana*. Portal. [Citat: 19.10.2013]. Disponibil: <http://www.europeana.eu/portal/>
9. *The European Library*. [Citat: 19.10.2013]. Disponibil: <http://www.theeuropeanlibrary.org/tel4/>
10. ROTARU, Florin. *Biblioteca virtuală a României: adaptare după "Gallica"*. [Citat: 20.10.2013]. Disponibil: http://www.bibmet.ro/Uploads/9_2010/114424.pdf